

Příspěvek k rozšíření a etologii páteříčka *Cordicantharis longicollis* (Kiesenwetter, 1859) v České republice

Contribution to distribution and etology of the soldier beetle *Cordicantharis longicollis* (Kiesenwetter, 1859) in the Czech Republic

Páteříček *C. longicollis* je druh rozšířený od Malé Asie přes jihovýchodní Evropu až do jižní části střední Evropy. HORION (1953) jej uvádí z Rakouska, Slovenska, Maďarska, Rumunska, Slovinska, Chorvatska, Černé Hory, Albánie, Řecka a Turecka a zpochybňuje údaje REITTERA (1911) z Německa. Naopak však opomíjí údaj uvedený ROUBALEM (1936) ze západní Ukrajiny (Velykyj Byčkov = Velký Bočkov). DELKESKAMP (1977) přidává k rozšíření severní Itálie a KUŠKA (1995) Polsko. ŠVIHLA (1999) publikuje tento druh také z Bulharska a Makedonie. Tyto údaje o rozšíření shrnují KAZANTSEV & BRANCUCCI (2007). Ze sousedního Slovenska je poprvé citován ROUBALEM (1936) z Banské Bystrice, HAVELKA (1964) přidává údaje z Margecan a ze Zoboru.

Z území Čech není známý, z Moravy druh *C. longicollis* poprvé publikoval HAVELKA (1964) ze

Slušovic (Krejčárek lgt.). Výskyt druhu byl publikován z území CHKO Bílé Karpaty již KONVIČKOU & VÁVROU (2008), avšak bez konkrétních údajů. Žádné další publikované údaje z České republiky se nám nepodařilo dohledat. V rámci systematického faunistického průzkumu maloplošných chráněných území v CHKO Bílé Karpaty byl *C. longicollis* nalezen poprvé v roce 2007. V následujících letech byl zaznamenán na dalších šesti lokalitách. V Červeném seznamu bezobratlých je druh zařazen v kategorii ohrožený (ŠVIHLA

2005). Prezentován je přehled všech dosavadních nálezů tohoto druhu v Bílých Karpatech, které jsou zároveň dalšími publikovanými konkrétními údaji z území České republiky.

Materiál

Cordicantharis longicollis (Kiesenwetter, 1859)

Moravia or., Bílé Karpaty Mts.

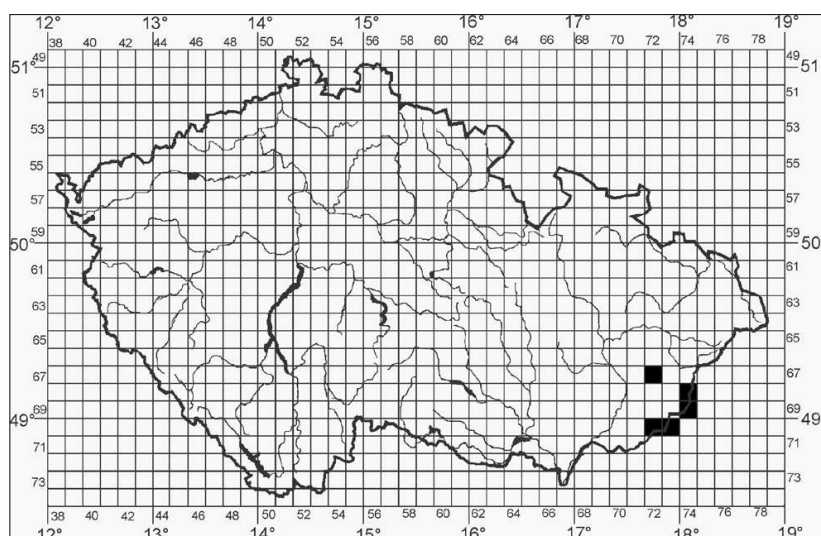
Valašské Klobouky env., Bílé Potoky Nature Reserve, 49°6'56"N, 18°1'37"E (6874c), 410 m n. m., 24.VI.2012, 2 spec., P. Boža lgt., P. Čížek det. et coll.

Nedašova Lhota-Paseky, 49°7'42"N, 18°5'55"E (6874d), 535 m n. m., 2.VI.2009, 2 spec., P. Boža lgt. et coll., L. Koloničný det.

Keywords: Coleoptera, Cantharidae, distribution, eastern Moravia, faunistics, Moravia, spring fens, White Carpathians

Abstract: This paper contributes present knowledge on distribution of the soldier beetle *Cordicantharis longicollis* in the Czech Republic. This species was hitherto recorded only once. Informations about the habitat and etology are given.

Páteříček *C. longicollis* je druh rozšířený od Malé Asie přes jihovýchodní Evropu až do jižní části

Obr. 1: Rozšíření druhu *Cordicantharis longicollis* v České republice.
Fig. 1: Distribution of *Cordicantharis longicollis* in the Czech Republic.

Brumov-Bylnice env., Bylničky, 49°4'28"N, 18°3'18"E (6974a), 455 m n. m., 2.VI.2011, 1f, L. Koloničný lgt., det. et coll., same date 1f., J. Stanovský lgt., det. et coll.

Březová env., Kalábová Nature Monument, 48°56'22"N, 17°44'39"E (7072c), 520 m n. m., 21.V.2009, 2m., L. Koloničný lgt., det. et coll.; 28.V.2009, 6 spec., O. Konvička lgt., det. et coll., observ. more spec.

Strání env., Hrnčárky Nature Monument, 48°54'30"N, 17°40'34"E (7072c), 455 m n. m., 29.V.2008, 6 spec., L. Koloničný lgt., det. et coll., same date 4 spec., J. Stanovský lgt., det., et coll., observ. more spec.; 7.VI.2008, 19 spec., 6.vi.2009, 5 spec., all P. Čížek lgt., det. et coll.; 28.V.2009, 10 spec., O. Konvička lgt., det. et coll., observ. more spec.

Vyškovec, Vyškovecké Bošačky, 48°56'7"N, 17°49'46"E (7072d), 660 m n. m., 4.VI.2009, 1 spec., O. Konvička lgt., det. et coll.

Žitková, Hutě Nature Reserve, 48°59'24"N,

Obr. 2: Páteříčci *Cordicantharis longicollis*.

Fig. 2. The soldier beetles *Cordicantharis longicollis*.

Obr. 3: Svahový mokřad v PP Kalábová u vesnice Březová. Biotop páteříčka *Cordicantharis longicollis*.

Fig. 3: Spring fen in Nature Monument Kalábová near Březová village. Biotop of the soldier beetle *Cordicantharis longicollis*.

17°54'20"E (7073a), 465 m n. m., 30.V.2007, 1m, L. Koloničný lgt., det. et coll., same date 1m, J. Stanovský lgt., det. et coll.; 22.VI.2007, 1f, L. Koloničný lgt., det. et coll.

Nález *C. longicollis* v Bílých Karpatech pocházejí z období 21. 5.–24. 6., přičemž naprostá většina jedinců byla nalezena v období 28. 5.–7. 6., kdy je zjevně maximum výskytu. Nálezy pochází z nadmořské výšky 410–660 m n. m. Ve všech případech se jedná o lokality, kde se alespoň na části plochy vyskytují zachovalá mechová prameniště se suchopýrem (*Eriophorum* sp.), v některých případech zarůstající rákosem (*Phragmites communis*). Imága druhu se v časně fázi výskytu objevují na stéblech rákosu, případně další mokřadní vegetaci. V pozdějším období bylo možno sklepat jednotlivé exempláře, často spolu s jinými běžnějšími druhy páteříčků, jako jsou *Cantharis pellucida* Fabricius, 1792, *Cantharis nigricans* (O. F. Müller, 1776) apod., z keřů a nižší stromové vegetace, vytvářející pláště na rozhraní lučních a lesních biotopů poblíž pramenišť.

Poděkování

Náš největší dík patří Vladimíru Švihlovi (Praha) za cenné rady, poznámky k rukopisu a pomoc s dohledáním literatury. Rádi bychom také poděkovali Petrovi Božovi (Olomouc) a Petrovi Čížkovi (Žamberk) za laskavé poskytnutí údajů, Správě CHKO Bílé Karpaty za umožnění průzkumů.

Literatura

- DELKESKAMP K. (1977): *Coleopterorum Catalogus. Supplementa. Cantharidae*. Dr W. Junk bv Publishers, The Hague: 485 pp.
- HAVELKA J. (1964): Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska. 1. část. (Doplňky k Roubalovu Katalogu Coleopter). Beitrag zur Kenntnis der Coleopteren der Slowakei. 1. Teil. (Nachtrage zum Katalog von Roubal). *Sborník Slovenského Národného Múzea. Prírodné Vedy*. 10: 66–123.
- HORION A. (1953): Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. *Entomologische Arbeiten aus dem Museum G. Frey München*. Sonderband: 1–340.
- KAZANTSEV S. & BRANCUCCI M. (2007): Cantharidae, pp. 234–298. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): *Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 4: Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea*. Apollo Books, Stenstrup: 935 pp.
- KONVIČKA O. & VÁVRA J. (2008): Brouci (Coleoptera), pp. 251–258. In: JONGEPIEROVÁ I. [ed.]: *Louky Bílých Karpat. Grasslands of the White Carpathian mountains*. ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 464 pp.
- KUŠKA A. (1995): *Omomiłki (Coleoptera, Cantharidae): Cantharinae i Silinae Polski*. Wydawnictwa Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk, Kraków: 201 pp.
- REITTER E. (1911): *Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches*, III. Bd., Schriften des Deutschen Lehrervereins für Naturkunde, Stuttgart: 436 pp.
- ROUBAL J. (1936): *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi*, Díl II., Učená Společnost. Šafaříkova, Bratislava: 434 pp.
- ŠVIHLA V. (1999): Contribution to the knowledge of the genus *Cantharis* L. and related genera from Turkey and adjacent regions (Coleoptera, Cantharidae). *Entomologica Basiliensia* 21: 135–170.
- ŠVIHLA V. (2005): Cantharoidea (páteříčci), pp. 477–478. In: FARKAČ J., KRÁL D., ŠKORPÍK M. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

ONDŘEJ KONVIČKA¹, JIŘÍ STANOVSKÝ², LUBOMÍR KOLONIČNÝ³

¹ Správa CHKO Bílé Karpaty, Nádražní 318, CZ-763 26 Luhačovice, Česká republika, e-mail: brouk.vsetin@centrum.cz

² Na výspě 18, CZ-700 30 Ostrava-Výškovice, Česká republika, e-mail: Stanovsky.J@seznam.cz

³ L. Hosáka 7/998, CZ-700 30 Ostrava, Česká republika, e-mail: KolonicnyL@seznam.cz